

Subsidies en financiële regelingen voor bedrijfsmatig en maatschappelijk vastgoed

Er zijn verschillende subsidies en fiscale regelingen voor het verduurzamen van gebouwen en (productie)processen. De factsheet geeft een overzicht van regelingen voor duurzame en energiebesparende maatregelen voor bedrijfsmatig en maatschappelijk vastgoed. Informeer ook altijd bij de gemeente of provincie naar eventueel extra regelingen.

Dit overzicht is bestemd voor bedrijven,
maatschappelijk organisaties en gemeenten.

Inhoud van dit overzicht

- > [Subsidie](#)
- > [Financiering](#)
- > [Belastingaftrek](#)

Meer informatie

- > [Verduurzaming utiliteitsbouw \(rvo.nl\)](#)
- > [Programma Versnelling verduurzaming gebouwde omgeving | Home | Volkshuisvesting Nederland](#)

Subsidie

Duurzaam Maatschappelijk Vastgoed (DUMAVA)

Bestemd voor

- Eigenaren van maatschappelijk vastgoed die hun gebouw willen verduurzamen

Eigenaren van maatschappelijk vastgoed kunnen subsidie krijgen voor energieadvies, een energielabel en verduurzamingsmaatregelen die op de maatregelenlijst staan. Gemeenten, zorginstellingen en culturele en religieuze instellingen kunnen gebruik maken van de regeling. Daarnaast komt vastgoed dat onder de SBI-codes voor podiumkunsten en kunstzinnige vorming van amateurs valt in aanmerking. Het subsidiebedrag is afhankelijk van het soort maatregel. Organisaties die subsidie aanvragen voor een integraal verduurzamingsproject worden in de nieuwe aanvraagronde gemotiveerd om direct te renoveren naar een hoog energieprestatieniveau.

Naar verwachting keert de DUMAVA-regeling vanaf het voorjaar van 2024 jaarlijks terug.

Meer informatie

- › [Subsidieregeling duurzaam maatschappelijk vastgoed \(DUMAVA\) \(rvo.nl\)](#)

Ontzorgingsprogramma Maatschappelijk Vastgoed

Bestemd voor

- De ontzorging van kleine maatschappelijke vastgoedeigenaren bij het verduurzamen van hun vastgoed

Deze regeling voorziet in het verstrekken van een specifieke uitkering aan provincies voor het instellen van een ontzorgingsprogramma om kleine maatschappelijke vastgoedeigenaren te begeleiden bij het verduurzamen van hun vastgoed.

Duurzaamheidscoaches en energieadviseurs bieden begeleiding bij:

- het inzichtelijk maken van de te nemen stappen
- de financieringsmogelijkheden
- het opstellen van een plan van aanpak
- het vinden van een uitvoerende partij

De kosten voor de verduurzamingsmaatregelen zelf, vallen niet binnen het programma. Maatschappelijk vastgoedeigenaren die willen weten of zij in aanmerking komen voor het ontzorgingsprogramma kunnen contact opnemen met hun provincie.

Meer informatie

- › www.rvo.nl/onderwerpen/verduurzaming-utiliteitsbouw/maatschappelijk-vastgoed/ontzorgingsprogramma

Ontzorgingsprogramma Verduurzamen Monumenten

Bestemd voor

- Eigenaren van (rijks)monumenten

In het Ontzorgingsprogramma krijgen monumenteneigenaren advies en begeleiding van een Duurzame Monumenten adviseur (DuMo-adviseur) bij onder meer de keuze aan maatregelen voor verduurzamen, het beoordelen van plannen en/of offertes, de vergunningsaanvraag of een financiering- of subsidieaanvraag.

Voor gemeentelijke monumenten, provinciale monumenten en overig beschermd erfgoed bedraagt de vergoeding 50% van het factuurbedrag, met een maximum van € 500,- voor een Duurzaamheidsadvies (Quickscan) van het Restauratiefonds en een maximum van € 1.750,- voor een Haalbaarheidsonderzoek of Maatwerkadvies.

Meer informatie

- › [Ontzorgingsprogramma Verduurzaming Monumenten Monumenten.nl](http://OntzorgingsprogrammaVerduurzamingMonumenten.nl)

Subsidie *vervolg*

Regeling stimulering bouw en onderhoud van sportaccommodaties (BOSA)

Bestemd voor

- Amateursportorganisaties

Subsidie is mogelijk voor bouw, onderhoud en beheer van duurzame sportaccommodaties. Ook aanschaf en onderhoud van duurzame sportmaterialen is subsidiabel. Activiteiten gericht op energiebesparing, toegankelijkheid, circulariteit, klimaatadaptatie en veiligheidsbeleving komen in aanmerking voor aanvullende subsidie.

Meer informatie

- > [Stimulering bouw en onderhoud van sportaccommodaties \(BOSA\) | dus-i.nl](#)

Subsidie stimulering duurzame energieproductie en klimaattransitie (SDE++)

Bestemd voor

- Bedrijven en maatschappelijke organisaties met een grootverbruikersaansluiting (minimaal 3*80 Ampère)

Subsidiabele maatregelen zijn onder meer zonnepanelen, windenergie, biomassavergisting, geothermie, warmtepompen en warmte-krachtkoppelinginstallaties.

De regeling is gesloten voor aanvragen en wordt in 2024 weer opengesteld.

Meer informatie

- > [Stimulering Duurzame Energieproductie en Klimaattransitie \(SDE++\) | rvo.nl](#)

Investeringssubsidie duurzame energie (ISDE)

Bestemd voor

- Bedrijven en maatschappelijke organisaties met een kleinverbruikersaansluiting (kleiner dan 3*80 Ampère)

Subsidiabele maatregelen tot 2030 zijn zonneboilers, warmtepompen en/of een aansluiting op het warmtenet. Aanvragen moeten worden gedaan voordat er een koop-overeenkomst is aangegaan.

Meer informatie

- > [Investeringssubsidie duurzame energie en energiebesparing \(ISDE\) | rvo.nl](#)

Subsidie vervolg

Subsidie energie-innovatie, Topsector Energie

Bestemd voor

- Ondernemers, wetenschappers en onderzoeksinstituten

Doel van de subsidie is het stimuleren van innovaties die duurzaamheid en economische groei aan elkaar koppelen. Het budget van Topsector Energie is jaarlijks ongeveer € 130.000.000. Er is subsidie voor innovaties voor de volgende onderwerpen:

- Duurzame energieproductie
- Energiebesparing
- Flexibilisering van het energiesysteem, bijvoorbeeld waterstof
- CO₂-vermindering in de industrie
- Circulaire economie
- Aardgasloze woningen, wijken en gebouwen

Onder deze regeling vallen onder meer de subsidie Demonstratie Energie- en Klimaatinnovatie (DEI), Missiegedreven Onderzoek, Ontwikkeling en Innovatie (MOOI), Versnelde Klimaatinvesteringen industrie (VEKI). De subsidie is voor aanvragen voor investeringen in apparaten, systemen of technieken die klaar zijn voor de markt.

De looptijd van de verschillende subsidies verschilt. De VEKI is open tot en met dinsdag 9 januari 2024.

Meer informatie

> rvo.nl/subsidies-financiering/subsidies-energie-innovatie

Financiering

Regionale Energiefondsen

Bestemd voor

- Bedrijven en maatschappelijke organisaties die bijdragen aan de energietransitie

Een Regionaal Energie Fonds is een revolverend fonds om regionale projecten en bedrijven die bijdragen aan de energietransitie, te ondersteunen met kapitaal en kennis.

Ondernemers of ontwikkelaars van een duurzaam energieproject kunnen bij de fondsen terecht voor leningen, garanties en participaties in hun project of bedrijf. Op de website refs.nu staat welk regionaal fonds van toepassing is en of een project aan de regionale fondsvoorwaarden voldoet. Tussen de fondsen zijn namelijk veel verschillen.

Meer informatie

> refs.nu

Ontzorgingsconcept BespaarGarant

Bestemd voor

- Bedrijven en instellingen die voor hun gebouw minstens € 500 energiekosten per maand willen besparen door maatregelen te nemen

Stichting BespaarGarant biedt een open standaardmethode voor ontzorging en financiering van besparingsprojecten. Deze projecten kunnen volledig gefinancierd worden door de opdrachtgever of (deels) met behulp van energieprestatiecontracten (EPC). Gedurende de looptijd van het EPC is het BespaarGarant-fonds juridisch eigenaar van de uitgevoerde maatregelen, na afloop van het EPC gaat het eigendom over op de opdrachtgever. De overheid heeft de oprichting van dit fonds ondersteund.

Meer informatie

> [BespaarGarant | BespaarGarant.nl](https://BespaarGarant.nl)

Financiering *vervolg*

Sportlening van BNG Duurzaamheidsfonds in samenwerking met Stichting Waarborgfonds Sport

Bestemd voor

- Bij NOC*NSF aangesloten sportverenigingen

Bij het BNG Duurzaamheidsfonds kunnen sportverenigingen een lening tussen de € 10.000 en € 1.000.000 aanvragen voor verduurzamingsmaatregelen, waarbij Stichting Waarborgfonds Sport een borgstelling afgeeft. De rente op deze lening is marktconform. Bij bedragen boven de € 100.000 wordt de borgstelling verleend in samenwerking met de gemeente waar de sportvereniging gevestigd is.

Meer informatie

- > [Sportlening | bngduurzaamheidsfonds.nl](https://www.bngduurzaamheidsfonds.nl)

Scholen energiebespaarlening

Bestemd voor

- Primair, voortgezet en speciaal onderwijs

Het is een lening voor 15 jaar die het Nationaal Warmtefonds verstrekt voor het treffen van maatregelen in of aan het schoolgebouw. Denk hierbij aan o.a. isolatie, LED-verlichting, zonnepanelen en systemen voor energimanagement. De actuele rente is te vinden op de website van het Warmtefonds. Aanvraagbegeleiding door een procesbegeleider via het fonds is verplicht. In het stappenplan op de website staat een overzicht van procesbegeleiders. Leningen zijn tussen de € 15.000 en € 500.000.

Meer informatie

- > [Scholen energiebespaarlening | warmtefonds.nl/scholen](https://www.warmtefonds.nl/scholen)

Nationaal Restauratiefonds

Bestemd voor:

- Organisaties en particulieren die in het bezit zijn van een monument

Het Restauratiefonds is een financier met gunstige financieringsvoorwaarden voor monumenteigenaren. Zij helpen eigenaren bij de financiering van restauratie, verduurzaming en herbestemming van een monument. Ook deelt het Restauratiefonds samen met kennispartners relevante kennis over dit proces.

Meer informatie

- > [Nationaal Restauratiefonds | restauratiefonds.nl](https://www.restauratiefonds.nl)

Financiering *vervolg*

BMKB-Groen

Bestemd voor:

- Ondernemers

Bedrijven met maximaal 250 medewerkers en een jaaromzet van maximaal € 50 miljoen of een balanstotaal van maximaal € 43 miljoen komen in aanmerking voor deze regeling. Een aantal sectoren is uitgesloten.

De overheid staat garant voor het afsluiten van een lening voor groene investeringen in bedrijfsmiddelen waarmee de energiekosten worden verlaagd of het gebouw naar energielabel C brengt. Het gaat om bedrijfsmiddelen die op de Milieu- en Energielijst van de EIA-regeling staan.

Meer informatie

- > [BMKB-Groen | rvo.nl](https://www.rvo.nl/nl/subsidies/bmkb-groen)

Regeling groenprojecten banken

Bestemd voor:

- Organisaties die willen investeren in zeer duurzame projecten

Groenbanken en groenfondsen kunnen met de regeling Groenprojecten een groenverklaring aanvragen voor een klant. Met zo'n groenverklaring kunnen zij duurzame projecten van hun klanten tegen een lager rentetarief financieren. De lijst van banken met een groenfonds vindt u op de website.

Meer informatie:

- > [Regeling groenprojecten | rvo.nl](https://www.rvo.nl/nl/subsidies/regeling-groenprojecten)

Belastingaftrek

Milieu-investeringsaftrek (MIA) en Willekeurige afschrijving milieu-investeringen (Vamil)

Bestemd voor:

- Ondernemers

De Milieu-investeringsaftrek (MIA) en de Willekeurige afschrijving milieu-investeringen (VAMIL) zijn fiscale voordelen voor ondernemers die inkomstenbelasting of vennootschapbelasting betalen.

Het belastingvoordeel van deze regelingen kan netto oplopen tot 14% van het investeringsbedrag. De investeringen moeten op de [Milieulijst van de MIA\Vamil-regelingen](https://www.rvo.nl/nl/subsidies/milieu-investeringsaftrek) staan. De Milieulijst voor de MIA\Vamil wordt jaarlijks geüpdatet en gaat per 1 januari van de jaargang in.

Meer informatie

- > [Milieu-investeringsaftrek en Willekeurige afschrijving milieu-investeringen | rvo.nl](https://www.rvo.nl/nl/subsidies/milieu-investeringsaftrek)

Belastingaftrek *vervolg*

Energie-investeringsaftrek (EIA)

Bestemd voor

- Organisaties die vennootschapsbelasting betalen en willen investeren in energiezuinige technieken en duurzame energie

45,5% van deze investeringskosten is aftrekbaar van de winst. De investeringen moeten op de [Energijlijst van de EIA-regeling](#) staan. De Milieulijst voor de EIA wordt jaarlijks geüpdatet en gaat per 1 januari van de jaargang in.

Meer informatie

- > [Energie-investeringsaftrek \(EIA\) voor ondernemers \(rvo.nl\)](#)

Kleinschaligheidsinvesteringsaftrek (KIA)

Bestemd voor

- Ondernemers

Ondernemers die in een boekjaar investeren in bedrijfsmiddelen, kunnen in aanmerking komen voor de kleinschaligheidsinvesteringsaftrek (KIA). De bedrijfsmiddelen waarin de ondernemer investeert, moeten dan wel in aanmerking komen voor investeringsaftrek.

De KIA is een aftrekpost op de winst. Het bedrag dat aftrekbaar is, hangt af van het geïnvesteerde bedrag in het boekjaar. In de KIA-tabel die jaarlijks wordt gepubliceerd staan de meest recente percentages voor deze investeringsaftrek.

Meer informatie

- > [Kleinschaligheidsinvesteringsaftrek \(KIA\) \(belastingdienst.nl\)](#)

Salderingsregeling

Bestemd voor

- Huishoudens, bedrijven en maatschappelijke organisaties met een kleinverbruikersaansluiting (kleiner dan 3*80 Ampère)

Via de salderingsregeling kunnen huishoudens en kleine bedrijven zelfgeproduceerde elektriciteit terugleveren aan het elektriciteitsnet en wegstrepen tegen hun eigen verbruik.

Tot 1 januari 2025 mag alle teruglevering van energie via een kleinverbruikersaansluiting gesaldeerd worden.

Meer informatie

- > [Subsidies en regelingen zonne-energie \(rvo.nl\)](#)

Disclaimer

Kijk altijd op de website van de betreffende organisatie voor de meest actuele informatie.

Deze factsheet is samengesteld in november 2023.